

СТАНОВИЩЕ

от д-р **Майя Димитрова Кузова,**
доцент в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност **„доцент“**
на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по: област на висше образование 2. Хуманитарни науки

професионално направление 2.1. Филология (Съвременен китайски език – Лингвокултурология)

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 98 от 19.11.2024 и в интернет-страницата на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) за нуждите на катедрата по руска филология към Филологическия факултет, като кандидат участва **гл. ас. д-р Елица Димитрова Миланова** от катедрата по руска филология на ПУ.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Със заповед № РД-22-435/18.02.2025 на Ректора на ПУ съм определена за член на научното жури на така обявения конкурс.

За участие в процедурата е подал документи **единствен кандидат: гл. ас. д-р Елица Димитрова Миланова** от ПУ. Представеният от кандидата комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ – налични са всички необходими и описани в **Молбата** документи с пълно текстово съдържание. Приети за рецензиране по конкурса са **хабилитационен труд, 2 студии и 9 статии.**

Елица Миланова е **бакалавър** на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ със специалност „Приложна лингвистика с руски и китайски език“ (2014, носител на Академичната награда на Община Велико Търново). Лауреат е на I Световен фестивал на руския език, Санкт Петербург, Русия (2011). Завършва **магистратура** „Превод и интеркултурна комуникация“ в ПУ (2016, отличник на випуска). През 2021 ѝ е присъдена ОНС **„доктор“**, тема на дисертацията „Лингвокултурологичен потенциал на митонимите в руския и китайския език“. Владее или използва китайски език, руски език, английски език, сръбски език.

В периода 2010-2019 е била преводач на свободна практика, от 2016 – заклет преводач. Работила е като хоноруван преподавател в ПУ (2014-2019); през 2019 е избрана за асистент, а от 2023 е главен асистент в ПУ.

Преминала е обучения и специализации **по китайски език:** в Даляньския езиков университет, Китай (2012-2013); в Институт „Конфуций“ към университет „Лоранд Етвеш“, Будапеща, Унгария (2015, 2016, 2017, 2018); за повишаване на квалификацията за преподаватели, Будапеща (2018), по Международен стандарт за обучение по китайски език, София (2025); **по руски език:** Школа на младото преводач, Москва, Русия (2016), лятна школа в РУДН, Москва, Русия (2018). Обучавала се е в семинари „Scopus в помощ на научноизследователската ви дейност“, Пловдив (2019), „Ефективна процедура за борба с плагиатството във ВУЗ“, Пловдив (2023). Била е и лектор в семинари: „Динамика на езиковите миноритарни ситуации“, РУДН, Москва (2024), „Аспекти на преподаването на китайски език, литература и култура“ (2019).

Личните ми впечатления от д-р Миланова са отлични – тя е организирана, находчива, прецизна и всеотдайна в работата си, изключително важна е за сектора по китайски език на катедрата ни. По характер е деликатна, много лъчезарна, отзивчива и добронамерена – от онези хора, с които е уютно.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Е. Миланова е ангажирана в обучението на всички специалности с китайски език във ФФ на ПУ Води **задължителни лекционни курсове** „Странознание“, „Съвременен китайски език“ (и 4-те части: Фонетика / Лексикология / Морфология / Синтаксис), „Методика на обучението по китайски език“; **избираеми и факултативни дисциплини** „Китайската култура като част от обучението по китайски език“, „Бизнес лексика на съвременния китайски език“; **практически китайски език** (за бакалаври), както и **китайски език в специализирания модул** на МП „Езиково осигуряване и културни дейности в туризма“.

Извънаудиторно участва в комисиите за провеждане на Държавните изпити по китайски език; ръководи дипломанти и рецензира дипломни работи (МП „Превод и интеркултурна комуникация“, „Актуална русистика“); ръководи студенти за участие в научни форуми (Национална научна конференция за студенти и докторанти, 2020, 2023). Участвала е в 6 международни проекта с многостранно партньорство (2018-2023).

Областите на научния ѝ интерес са лингвокултурология, когнитивна и етнолингвистика, съпоставително езикознание, интеркултурна комуникация, лингводидактология, проблеми на превода, математическа лингвистика (член е на Националната комисия на олимпиадата по математическа лингвистика към МОН (от 2013). Член е на Асоциацията на китаистите в България.

За периода 2017-2025 е участвала в работата на 14 национални и международни конференции (9 – в чужбина). Автор / съставител е на научен сборник (2024) и два речника (2021). Рецензент е на изданието на BTU Studia Philologica Universitatis Velikotarnovensis.

Хабилитационният труд „Митологични метаморфози“ (Пловдив: Арена Принт, 2024, 196 с.) е интригуващо лингвокултурологично изследване, в което се открояват и анализират водещи компоненти от китайската и славянската митологична картина на света, извлечени от целия разнороден спектър на възможната им експликация: художествена литература, кино, визуални изкуства, компютърни и настолни игри, онлайн съдържание.

Идеята и целта на подобна смела и видимо трудна разработка е да се „повдигне“ фокусът на (просто) описанието на характерологичния митологичен „реквизит“ и да се отиде по-далеч. Тоест, да се маркира и осмисли сегашната му неспокойна динамика – модификацията и изкривяването на образите, актуализацията и адаптацията им – като рефлексия на динамиката в съвременната реалност. Това е съвсем различна реалност, изцяло подвластна на универсалната виртуалност, в която митологията регулира функциите си и търси мястото си. Преосмислена и преобразувана, тя създава и внедрява свой нов „арсенал“. Алтернативен, доизмислен, понятен в мащаб – за повече хора, за много култури, на повече езици – т.е. унифициран, глобален. Доказателствени са тенденциите за смесване на китайските и славянските митологични образи със западноевропейските, както и общото пренасяне на етностереотипи върху митологичните образи. Това, от своя страна, активизира преиначените митологични ресурси, които съвсем закономерно се превръщат в полезен, интересен, фин лингводидактичен инструмент за чуждоезиково и

културологично обучение. Предложени са конкретни стратегии за геймификация и интеграция на митологичните извори в съвременния образователен пазар (**вж. 5. част**).

Всяка от петте части по-своему и в последователност дърпа нишките на търсенията – **от** прозрачната нужда за предците ни от митология, от срещата на митологията със съвременния човек и неговия информационен свят **през** натиска върху културната памет, върху самата структура на мита, атакувани и от културната интерференция, и от фабрично настроените „интерпретации“ на изкуствения интелект, **към** изкривяванията на образите, поемащи неочаквани и неприсъщи им смислови и емоционални акценти. Точно е схематизирана трихотомията „информационно изкривяване – езикова личност – културна памет“. Голям и важен е изводът за последствията от това взаимодействие – промяна и постепенна подмяна на колективната културна памет.

Интелигентно е поставен въпросът за превенцията срещу маргинализация на митологичните пластове, застрашени от пълно забвение вследствие загубата на културна значимост. Открити в сериозна група са факторите, водещи към такъв негативен развой. Цялата четвърта част, разгърната върху прилагане на маркетингови методи, съдържа собствени проучвания с целеви групи потребители на митологично съдържание. С оригинални стъпки (създаване на потребителски персони, карти на емпатията, диференциални стратегии) е натрупан показателен материал, осигуряващ надеждност на разсъжденията и изводите.

Основните части са придружени от **две** интересни **приложения**: „Митологичен показалец“ и оригиналното „Животът на Нюуа Създателката...“.

Изследването, извън съмнение, е успешно. Нещо повече. За справяне с подобна тема са нужни наблюдателност и особен усет, остър ум, освободено образно мислене. И живо въображение. Изследването заслужава уважение. Същите бяха впечатленията ми и от блестящо защитения, преработен и представен тук като (втора) книга, дисертационен труд. По думите на авторката, сега срещаме естественото му продължение.

Студиите „Прецедентика XXI века: миллениалы vs. зумеры“ и „Прецедентные феномены на одежде как способ саморепрезентации в обществе“ поставят общи и частни въпроси за прецедентиката. Съответно, за развитието ѝ, връзката ѝ със социалните, поведенчески и ментални характеристики на поколенията; честотните етноспецифични прецедентни феномени, използвани върху облеклото за себеизразяване в обществото – проучват се моделите, възникването и потенциалът им (чрез сравнение на актуалната ситуация в две славянски култури).

Подлежащите на рецензиране **9 статии** (**1** в съавторство) са на български и китайски език, издадени са в периода 2022-2024. Повечето са от професионалното направление на конкурса и са ясно отграничени от представените в предишни процедури по академично израстване. Проблематиката е в обсега на китайската митология: изследват се трансформациите и изкривяването на образите ѝ (в компютърните игри) и влиянието им при формиране на езиковата личност. Разглеждат се и грешките на архетипно ниво при адаптиране на руски народни приказки с герои от нисшата митология. Засегнати са проблемите на виртуалната реалност и речевата агресия в интернет пространството, дигиталните образователни хоризонти, актуалните лингвокултурологични методически проблеми и новите стратегии в чуждоезиковото обучение и в обучението по китайски език и култура. Част са докладвани на научни форуми, включени са в авторитетни сборници у нас и в чужбина. Две публикации са индексирани в Web of Science.

В приложения към документите списък са посочени **10 цитирания**: 7 – в монографии и колективни томове с научно рецензиране и 3 – в нереферирани списания с научно рецензиране. Стриктно са описани цитираните и цитиращите работи.

3. Критични забележки и препоръки

Нямам критични бележки към съдържанието на материалите.

Декларираните за участие в конкурса позиции са убедително подкрепени документално. Научната продукция е с категорична автентичност, следи от плагиатство не се откриват.

Адекватно е реферирано постигнатото, приносните моменти са открити обективно (за повечето вече стана дума). **Заслужава да се подчертае** аргументираният извод за изработването на универсални и универсализирани (усвоени според националните стереотипи) образи, т.е. за формиране на колективна световна митология, подменяща етноспецификите на културната памет.

Научно-приложният характер и методическата насоченост на трудовете предпоставят несъмнената им полезност в обучението на студентите-китаисти. Интердисциплинарни по зададеност, те представляват интерес и за разнороден кръг специалисти.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от Е. Миланова **отговарят на всички законови изисквания**. В работите има оригинални научни и приложни приноси, голяма част от статиите са отпечатани в авторитетни списания и сборници в чужбина. Д-р Миланова е компетентна и в областта на научните си интереси, и в преките си академични и преподавателски задължения.

Имайки предвид качествата на научната продукция и високата научно-преподавателска квалификация на кандидата, намирам всички основания да дам своята **положителна** оценка и **да препоръчам** на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Филологическия факултет за **избор на гл. ас. д-р Елица Димитрова Миланова на академичната длъжност „доцент“ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“** по: област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Съвременен китайски език – Лингвокултурология).

19.03.2025 г.

Изготвил становището:

(Доц. д-р Майя Кузова)